

Elinkeinot murroksessa (ELMO) pilottihankkeen tilannekatsaus

43/00.01.05.03/2019

MH § 192

Kainuu on muiden Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa mukana Euroopan Komission pilotissa ”Regions in Industrial Transition” (Elinkeinot murroksessa, ELMO). Muilta Euroopan alueilta pilottiin on valittu mukaan Pohjois- ja Keski-Ruotsi, Espanjan Cantabria, Keski-Ranska, Ranskan Grand-Est, Ranskan Hauts-de-France, Italian Piemonte, Saksan Saksi, Iso-Britannian Suur-Manchester, Belgian Vallonia sekä Slovenia ja Liettua. ELMO-hanketta koordinoi Lapin liitto.

Pilotin tavoitteena on, että Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien liitot laativat yhteisen älykkään erikoistumisen strategian tiiviissä yhteistyössä alueen elinkeinoelämän, tutkimuslaitosten ym. sidosryhmien kanssa. Strategiaan kirjataan Itä- ja Pohjois-Suomen yhteiset älykkään erikoistumisen kärjet, hahmotetaan yhteisiä arvoketjuja ja laaditaan suunnitelma siitä, miten voimme yhteisiin vahvuksiimme nojautuen varautua elinkeinojen murrokseen. Strategian työstämiseen maakunnat saavat apua sekä komission asiantuntijoilta, heidän kustantamiltaan konsulteilta että OECD:n järjestämistä työpajoista.

ELMO-hankkeessa luodaan myös yhteistä itä- ja pohjoissuomalaista imagoa, sillä ELMO-pilotti avaa suoran mahdollisuuden lisätä maakuntien tunnettavuutta ja tuoda esille koko alueen kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia EU:n suuntaan. Pilotissa mukana olevat Euroopan komission pääosastot DG Regio ja DG Growth hakevat hankkeen avulla uusia toimintamalleja tulevan ohjelmakauden rakennerahastovarojen (ohjelmien) toimeenpanolle ja mahdollisille erillisrahoituksille.

Pilotin toiminta jakaantuu kahdelle vuodelle siten, että vuoden 2018 loppuun mennessä valmistellaan yhteinen älykkään erikoistumisen strategia ja vuonna 2019 strategiaa aletaan toteuttaa. Euroopan komissio myöntää 300 000 € rahoituksen pilottitoimenpiteille, joita toteutetaan vuonna 2019 osana valittua strategiaa. Itä- ja Pohjois-Suomen ELMO-hanke on lähettänyt ehdotuksensa pilottiteemasta komissiolle 15.11.2018. Pilottiehdotuksen alustava teema on puu/puuteollisuuden arvoketjut ja niiden arvon kasvattaminen hyödyntäen seuraavia tekijöitä:

- älyratkaisut (digitaalisuus)

- kokonaisuuden hallinta
- monimuotoinen käyttö
- ”substituutti” mallia/ajattelua tukevat ratkaisut, jotka edistävät hiilineluratkaisujen kehittymistä
- mikro ja pienet yritykset hyötyjinä – erityisesti sivuvirtojen hallinta
- pilotoinnissa haetaan pohjaa IP- alueen yhdessä tekemiselle

Lähiajan toimenpiteet: 15.11.2018 lähetetty komissiolle ehdotus I-P Suomen pilotiksi, 4.12.2018 ELMO-strategiatyöpaja Helsingissä, 31.12.2018 I-P Suomen ELMO-strategia valmis, 29.-30.1.2019 ELMO kick-off työpaja Kuopiossa: pilotin käynnistys.

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esittelee asiaa.

Erillisliitteenä esittelykalvot ELMO-hankkeesta.

Erillisliite nro: 6

Lisätietoja asiasta antaa aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

MH § 31

Itä-Suomen maakuntien yhteinen älykkään erikoistumisen strategia on valmistunut ELMO-pilotin (Elinkeinot murroksessa -hankkeen) toiminnan tuotoksena. Strategia on erillisliitteenä.

Erillisliite nro: 2

Strategialla halutaan vahvistaa IP-alueen yhteistyötä ylimaakunnallisesti sekä kansainvälisesti. Strategian pohjaksi on IP-alueen maakuntien älykkään erikoistumisen strategioista kerätty jaettuja prioriteetteja yhdessä Euroopan komission asiantuntijoiden kanssa.

Yhteisiksi valinnoiksi on tunnistettu biojalostus ja uudet tuotteet, kestävä kaivannaistoiminta, kemianteollisuus, kestävä matkailu ja vetovoima sekä valmistava teollisuus. Tunnistettujen valintojen pohjalta on nimetty IP-alueen yhteiset älykkään erikoistumisen prioriteetit, jotka ovat Puhtaat teknologiat ja vähähiiliset ratkaisut, Teollinen kiertotalous sekä Digitalisaatio, innovatiiviset teknologiat ja tuotantopro-

sessit. Neljäntenä prioriteettina prosessissa on tunnistettu IP-alueen yhteisen klusteritoiminnan kehittäminen.

Keskeinen elementti yritysten liiketoiminnan kasvattamisessa, alasta riippumatta, on digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen. Digitalisaation haltuunottoa tukemalla tehostetaan tuotantoa ja raaka-aineiden käyttöä sekä vastataan globalisaation asettamiin haasteisiin. Lisäksi yrityksiä ja TKI-toimijoita kannustetaan ylimaakunnalliseen yhteistyöhön, jotta alueella olemassa olevien innovaatioalustojen ja erityisosaamisen hyödyt voidaan maksimoida. Itä- ja Pohjois-Suomen elinkeinot murroksessa – älykkään erikoistumisen strategian toimeenpano perustuu yhdessä tekemiseen.

Strategian toimeenpanossa koordinaatiovastuu on maakunnilla, jotka ohjaavat rahoitusta yhteisiin älykkään erikoistumisen prioriteetteihin ja tukevat ylimaakunnallisten kehittämishankkeiden muodostumista.

Itä- ja Pohjois-Suomen toimijat olivat koolla 29.-30. tammikuuta Kuopiossa ELMO-strategian toimeenpanoa valmisteleavassa kick-off -kokouksessa. Seuraavana vaiheena tulee olemaan ELMO II -hankkeen toteuttaminen, jonka tavoite on käynnistää yhteisen strategian toimeenpano. Perustana on yhteinen toimintamalli, jonka avulla IP-alueen Pk-yritykset ja muut innovaatiotoimijat voivat tehostaa innovaatiotoiminnan prosesseja sekä tutkimus- ja kehitystoimintaa alueen elinkeinojen hyväksi. Hankkeen tavoitteiksi asetetaan:

- kannustaa yritysympäristöjä yhteistyöhön vahvistamalla IP-alueen teollisten arvoketjujen rakentumista
- vahvistaa elinkeinojen uusiutumista ja edistää yritysten kasvua ja kansainvälistymistä
- auttaa IP-alueen yritystoiminnan kehittymistä vahvistamalla yhteistyötä, uusilla investointimalleilla, edistämällä skaalausta sekä vahvalla brändityöllä.

Hankkeen ylimaakunnallinen rahoitushakemus on valmistelussa ja tulee myöhemmin maakuntahallitusten päätettäväksi. Maakuntahallitukselle jaetaan asiasta lisätietoa kokouksessa.

Lisätietoja asiasta antaa aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi erillisliitteen nro 2 mukaisen Itä- ja Pohjois-Suomen yhteisen älykkään erikoistumisen strategian ja informaation strategian toimeenpanoa koskevista suunnitelmista.

Maakuntahallitus:

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esitteli asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
